

zorgsamer

samenvatting fase #1
december 2023

Over het project Zorgsamer

Wanneer mensen met dementie naar een woonzorglocatie verhuizen, dan wordt hun kennissenkring kleiner. De klaverjaspartners, kennissen van de moestuin, de koffiekring of de voetbalclub: door de omstandigheden worden de contacten minder. In het project Zorgsamer onderzoeken we hoe het sociale netwerk kan meeverhuizen naar een woonvoorziening.

De verhuizing naar een woonzorglocatie heeft vaak effect op de contacten die bewoners hebben met hun brede sociale netwerk. Het gaat dan niet alleen om vrienden en familie, maar ook om het contact met bijvoorbeeld burens of vrijwilligers en de link met stichtingen, verenigingen en clubs.

Vrijwilligerspunt West-Friesland, zorgorganisatie Omring in Hoorn en sociaal ontwerp bureau morgenmakers gaan samen al experimenterend ontdekken wat zou kunnen werken om de ‘knip’ minder groot te maken.

In dit verslag geven we een samenvatting van Fase 1.

Kick-off

De kick-off was de kennismaking tussen Morgenmaker en Vrijwilligerspunt met het team van Omring en de locatie. We hebben het plan van Zorgsamer gepresenteerd, verteld over de beoogde werkwijze en de planning besproken. Daarna hebben we kennis gemaakt met de locatie en haar bewoners. Vanuit de gedachten dat we de komende periode veel vragen van de locatie, medewerkers en bewoners wilden we alvast iets geven. En ook een beetje vieren dat we van start zijn. We hebben 150 taartjes op locatie uitgedeeld.

Piet & Marie

Centraal in project Zorgsamer staan Piet en Marie, zij staan voor onze doelgroep. Zij worden geconfronteerd met dementie en maken de overgang naar een woonzorginstelling. We spreken niet over 'een persoon met dementie die naar een woonzorginstelling verhuist'. We leggen de nadruk op de individuen, we maken het persoonlijk. We richten ons op Piet en Marie.

Testen in de praktijk

In dit ontwerp onderzoek hebben we kleine acties (sprints) uitgezet in praktijksituaties. Door verschillende sprints in verschillende situaties uit te zetten creëerden we de mogelijkheid om veel verschillende mensen rond Piet en Marie te betrekken. Hierdoor hebben we in korte tijd verschillende aspecten van de context verkend

Reis in beeld

We zijn gestart met een gezamenlijke kennissessie. Het doel van de sessie was om vanuit verschillende perspectieven naar de reis van de bewoner te kijken en vanuit daar gezamenlijk kansen voor de ontwerp sprints te benoemen.

Resultaat van de kennissessie

Vier ontwerprichtingen om verder te verkennen.

1. Hoe kunnen we verenigingen ondersteunen om dementievriendelijk te zijn (zodat leden langer betrokken blijven)?
2. Hoe kunnen we het gehele sociale netwerk betrokken houden na inhuizing?
3. Hoe kunnen we als verpleeghuis ons openstellen voor verenigingen / vrijwilligers? Zorgen dat iedereen zich welkom voelt.
4. Hoe kunnen we de kennis over iemand meenemen naar het verpleeghuis? Hoe communiceer je hierover?

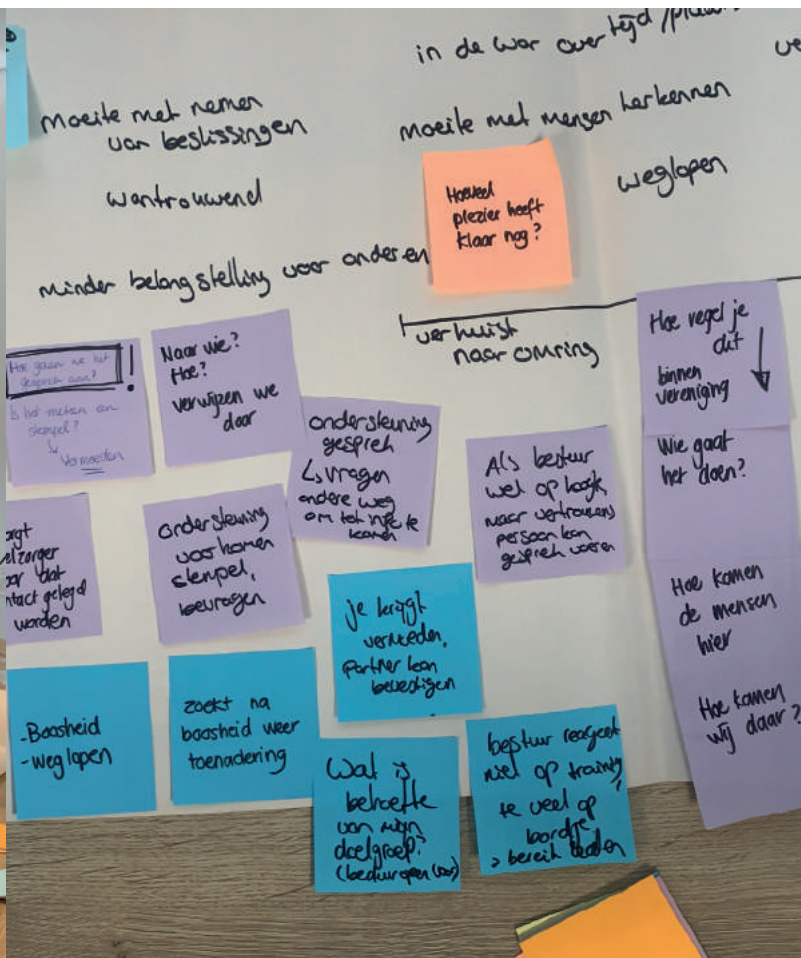
Sprint 1: Verenigingen

Hoe kunnen we verenigingen ondersteunen om dementievriendelijk te zijn (zodat leden langer betrokken blijven)?

Doel: Hoe geef je handen en voeten aan een dementievriendelijke club waarbij leden met dementie langer lid kunnen blijven?

In het vooronderzoek kwam naar boven dat Alzheimer NL, afdeling West-Friesland trainingen organiseert over dementie. In samenwerking met Vrijwilligerspunt Westfriesland hebben zij een GOED omgaan met dementie training ontwikkeld specifiek voor clubs en verenigingen. Met de trainer van deze training hebben we besproken waar volgens hem kansen liggen. Daarna zijn we met verenigingen in gesprek te gaan om daar behoeftes op te halen.

We organiseerden een sessie met drie verenigingen; EHBO-vereniging, moestuin vereniging en tennistafel vereniging. In deze sessie hebben we de reis van een persoon met dementie geplot op het lidmaatschap bij een vereniging. Als de eerste signalen zichtbaar worden, wat zou je daarvan kunnen zien op de club? Wat kunnen leden van een vereniging merken? Wanneer iemand sterk ander verdrag gaat vertonen, wat zijn de gevolgen voor die persoon en voor andere leden? Door de hele reis te bespreken vanuit het perspectief van verschillende verenigingen ontstond er een goed overzicht van uitdagingen, kansen en knelpunten.

Sprint 2: Verhuisbericht

Hoe kunnen we het gehele sociale netwerk betrokken houden na inhuizing?

Doel: Hoe kan het netwerk geïnformeerd worden over de nieuwe woonlocatie en zich welkom voelen om daar onderdeel van te zijn/worden?

morgenmakers heeft een verhuispakket ontworpen. Medewerkers van de Omring hebben feedback gegeven op het eerste ontwerp, op basis daarvan zijn aanpassingen doorgevoerd. Het verhuispakket is een pakketje dat aan het netwerk van een nieuwe bewoner uitgedeeld kan worden om hen te informeren en uit te nodigen. In dit verhuisbericht staat algemene informatie over Omring, er staat specifieke informatie per afdeling (gebaseerd op de warm welkom workshop zie sprint 1), koffiebon en het netwerk wordt uitgenodigd om na te denken over hoe hij/zij in de nieuwe situatie een rol wil/kan spelen voor zijn/haar contact en wellicht meer bewoners op de afdeling.

Sprint 3: Warm Welkom

Hoe kunnen we als verpleeghuis ons openstellen voor verenigingen/ vrijwilligers?
Zorgen dat iedereen zich welkom voelt

Doel: Hoe kunnen we ongeschreven regels ophalen, wensen en behoeftes in kaart brengen van verschillende afdelingen?

morgenmakers heeft een workshop format ontworpen om het personeel van een afdeling te laten nadenken en in gesprek te gaan over ongeschreven regelen, wensen en behoeftes. Deze workshop is tweemaal uitgevoerd met personeel van twee afdelingen (1x De Hoge Hop, een gesloten afdeling in een huis/ 1x De Kade een open woonvorm in de wijk) Inhoud die is opgehaald door deze workshops is vertaald naar een verhuisbericht (zie sprint 2.)

Sprint 4: Informatieoverdracht

Hoe kunnen we de kennis over iemand meenemen naar het verpleeghuis? Hoe communiceer je hierover?

Doel: Hoe kunnen we deze samenwerking (tussen alle partijen) en kennisoverdracht verbeteren?

We hoeven niet een geheel nieuwe manier van kennis ophalen te ontwikkelen, maar kunnen wel kijken wat het oplevert als thuiszorg en verpleegzorg eenzelfde methode van weergeven van informatie gebruiken. We testen dit door middel van het inzetten van Eigenwijzer Babbelbox en babbelposter. Kan de babbelposter hierin een mooie overdracht zijn? Niet digitaal, maar analoog. Als aanvulling maken we daarop een Karakterpaspoort: aanvullende informatie die nog niet met Babbelbox/ Babbelposter weergegeven wordt. Dit Karakterpaspoort wordt opgezet met input van bestaande methodes. Met thuiszorgmedewerkers kijken we wat hierin wel en niet werkt en wat we extra over zouden willen dragen.

BABELKAART BARRY

We hebben lekker gebabbeld. Met de afbeeldingen uit de Eigenwijzer Babbelbox hebben we een gesprek gevoerd. Deze onderwerpen kwamen naar voren, vraag er eens naar!

Wordt je ergens onrustig van?
(Waar ben je dan? Wat doe je dan? Met wie ben je dan?)

Als ik dingen vergeet in de winkel. En als er heel tegelijk van mij gevraagd wordt

Is er iets waarvan je echt boos kunt worden?

Wanneer mensen het vrij kwalig nemen als ik wat vergeeten ben. Ik kan daar gewoon niks aan doen, dat hoort bij mijn dementie

Waar wordt je rustig van als je bang of verdrietig bent?

Een rustig, goed gesprek. Wandelen in het park, dan kan ik vertellen over de flora en fauna. Dat geeft rust

Afsluitende kennissessie: evalueren en vooruitkijken

Het doel van deze sessie was tweeledig:

- Terugkoppeling geven van sprints en uitwisselen met elkaar
- Nog een goed kijken naar wat heeft gewerkt en waar kansen liggen voor doorontwikkeling in fase 2.

FASE 2: EIGEN REGIE IN EEN GEZAMENLIJK WELZIJSNETWERK

Voor fase 2 verleggen we het werkterrein voor Omring naar Stede Broec om aan te haken bij de activiteiten van de buurtverbinders. We hebben in fase 1 gezien dat het netwerk al lang voor opnamen wegvalt. Door in de thuissituatie al in te zetten op het behoud van het netwerk hopen we dat bij verhuizing naar de zorginstelling het netwerk groter, actiever en van meer waarde is voor Piet en Marie.

Naast Omring, morgenmakers en Vrijwilligers is ook Geriant aangehaakt op project Zorgsamer.

De hoofdvraag fase 2:

Hoe kunnen we de kracht van het bestaande sociale netwerk, het zorgnetwerk en potentiële nieuwe contacten combineren om persoonsgerichte zorg te bieden aan mensen met dementie zowel thuis als in een woonzorginstelling?

We gaan verder met drie richtingen

1. dit ben ik en dit vind ik fijn

Onderzoeksvraag

Hoe kunnen we zorgen dat informatie over welzijn en zorg van Piet en Marie gevangen en gedeeld wordt met het gehele netwerk en overdraagbaar wordt gemaakt?

Wie is Piet en wie is Marie? Wat kenmerkt hen en wat vinden ze prettig om te doen? In deze interventie geven we hen de tools om hun wensen en eigenheid kenbaar te maken en hun behoeften aan te geven. Daarnaast zijn er zijn verschillende betrokkenen in het leven van Piet en Marie als zij nog thuis wonen, onder wie familie, vrienden, thuiszorg en vrijwilligers. Dit netwerk heeft ook veel kennis. Het betreft zorg gerelateerde kennis, maar ook inzichten over persoonlijke en welzijnsaspecten zoals: handeling, karakter en eigenschappen, gewoontes, netwerk, interesses & hobby's.

Deze waardevolle informatie willen we inzichtelijk maken zodat deze met elkaar, met potentiële nieuwe verzorgenden en met de toekomstige woonzorginstelling gedeeld kan worden. Dat geeft Piet en Marie concrete handvatten om te laten zien wie ze zijn en wat hun behoeften zijn. En het geeft het netwerk handvatten om hen te ondersteunen in hun behoeften, zowel thuis als later in een woonzorginstelling.

2. warm welkom

Onderzoeksvraag

Hoe geven we Piet/Marie een manier om hun eigen netwerk warm welkom te heten na hun verhuizing naar een woonzorginstelling?

Wanneer iemand naar een woonzorginstelling wordt dat nieuws vaak verspreid met een feitelijke mededeling. Toch is het belangrijk ook de familie en vrienden van Piet en Marie een echt warm welkom te heten in de nieuwe woonomgeving. De aanwezigheid van vrienden en familie kan bijdragen aan een soepelere en prettigere overgang naar de woonzorginstelling voor Piet en Marie.

In fase 1 hebben we geëxperimenteerd met een verhuisbericht. Dit product gaan we in de tweede fase door ontwikkelen. Daarbij leggen we er de nadruk op dat het bericht vanuit Piet en Marie komt, en niet zozeer vanuit de zorginstelling. Het is immers Piet/Marie die verhuist en je uitnodigt om hen op te zoeken op hun nieuwe plek. In Fase 1 hebben we geleerd dat praktische informatie over wie/wat/hoe/waar op de afdeling als erg nuttig ervaren wordt door het netwerk. Dit geeft houvast en zekerheid over hoe en wanneer je welkom bent. Ook dit wordt onderdeel van het verhuisbericht.

3. sociale netwerker

Onderzoeksvraag

Hoe kunnen we het netwerk inspireren en faciliteren om (sociale) activiteiten van Piet/Marie voort te zetten of een (door)start te geven zowel thuis als na verhuizing?

Voor het uitdelen van het verhuisbericht zijn tijdens fase 1 persoonlijke afspraken gemaakt met de eerste contactpersoon voor de overdracht van de verhuisberichten. Deze momenten bleken meer dan alleen het uitgeven van de verhuisberichten. Er ontstond een gesprek over het netwerk van Piet/Marie, interesses en eventuele wensen voor activiteiten. Mariska van Vrijwilligerspunt heeft deze gesprekken gevoerd en ook direct actie ondernomen op aspecten die besproken zijn. Uit evaluatie met de contactpersonen zijn deze gesprekken als erg prettig ervaren. De gesprekken gaven inzicht, energie en vooral een steuntje in de rug om actie te ondernemen.

Voor fase 2 willen we deze rol verder onderzoeken en vormgeven. In gemeente Stede Broec heeft Omring het project Zorgzame buurten waarin buurtverbinders actief zijn en ook binnen Omring-locatie Rigtershof is een buurtverbinder actief. In fase 2 gaan we in samenwerking met de buurtverbinders kijken hoe we het gehele netwerk van Piet en Marie aangehaakt kunnen houden. Daarbij ligt de nadruk op het doorpakken op specifieke kansen en verbindingen en het inspireren en faciliteren van het netwerk in bredere zin. We onderzoeken samen hoe de rol sociale netwerker een aanvulling kan zijn ten opzichte de huidige werkzaamheden van de buurtverbinder.

Hartelijk dank aan iedereen die zich heeft ingezet voor Zorgsamer!

Tanja	Manager welzijn: dagbesteding/ Kenniscentrum vrijwilligers Omring
Liesbeth	Dagactiviteitencoach Omring
Shanon	Verpleegafdeling G Omring
Monique	Teamcoach afdeling K Omring
Cindy	Teamcoach afdeling B Omring
Bea	EVV de Kade Omring
Conny	EVV afd B Omring
Renee	Kwaliteitsverpleegkundige Omring
Hanneke	Wijkverpleging Omring
Ageeth	Maatschappelijk werk Omring
Falis	Helpende plus De Kade Omring
Adriënne	Locatie manager Omring
Rita	Interim-directeur Wonen met Zorg Omring
Marjon	Vrijwilliger Omring
Astrid	Stichting Netwerk
Margot	Tafeltennis vereniging
Jeanine	Muziekschool Boedijn
Sabina	Moestuinvereniging De Boogerd
Mark	EHBO vereniging
Auke	Vrijwilligerspunt Westfriesland
Joyce	Mantelzorger
Wilma	Mantelzorger
Alexander	Mantelzorger
Charlotte	Mantelzorger
Margot	Mantelzorger
Carla	Netwerk via mantelzorger
Paula	Netwerk via mantelzorger
Mariska	Vrijwilligerspunt Westfriesland
Maike	morgenmakers
Tove	morgenmakers